

BESZÁMOLÓ SZAKBIZOTTSÁGI RENDEZVÉNYRŐL

Időpont: 2017. január 17, kedd

Helyszín: Hotel Budapest, Berlin terem

Szervezők: EOQ MNB Közigazgatási és Fogyasztóvédelmi,
Minőségrendszerek, Építésügyi, valamint
Oktatási és Terminológiai Szakbizottságok

Téma: **A minőségügy oktatásának aktuális kérdései, valamint a továbbképzés lehetséges irányai
„Pódiumbeszélgetések a Minőségről” sorozat**

Moderátor: Prof. Dr. Veress Gábor, egyetemi tanár

Az összejövétel célja kettős volt: rövid, leltárszerű áttekintést adni a hazai iskolarendszerű minőségügyi oktatásokról és felmérni, hogy ki vállalja közlemény megírását a „Minőség és Megbízhatóság” folyóirat 2017 tavaszi cílszámába, egyrészt a saját intézményben folyó iskolarendszerű minőségügyi oktatás bemutatásáról, másrészt a minőségügy oktatásának időszerű kérdéseiről.

Mivel a mindenkit érintő témában igen sok előadó kívánt hozzászólni, az előadások időtartamát a szervezők 10 percben korlátozták.

Az előadókat a következő rövid kérdések megválaszolására kérték fel:

- Hol van vagy volt a felsőoktatásban rendszeres iskolarendszerű minőségügyi szakképzés?
- Mi annak a terjedelme és a szemléleti lényege?
- Milyen tankönyv vagy jegyzet áll rendelkezésre?
- Melyek a főbb tapasztalatok?

Rövid bevezetőjében *Prof. Dr. Veress Gábor*, az esemény moderátora átadta *Prof. Dr. Molnár Pál*, az IAQ, valamint az EOQ MNB elnökének üdvözlését, majd felhívta a figyelmet arra, hogy a minőségügy oktatásának tökéletesítését most nem fogjuk egy-két óra alatt megoldani; szükség van azonban egy leltárszerű áttekintésre az iskolai rendszerű minőség oktatásról, annál is inkább, mivel egyes speciális szakterületeken is megindult már a minőségügy magas szintű oktatása. A minőségügyi oktatási anyagok kidolgozásában az 1990-es évek végéig mintegy 200 szakember együttműködött, de sajnos később többen inkább versenynek tekintették az oktatást, és gyengült az együttműködés. A „Minőség és Megbízhatóság” tervezett cílszámába bárki jelentkezhet, de ehhez egy héten belül mindenképpen adja meg a cikk tervezett címét *Prof. Dr. Veress Gábor* vagy *Dr. Dudás Ferenc* részére, így segítve elő a szervezők összehangoló tevékenységét ebben a rendkívül fontos témában.

A következőkben röviden ismertetjük az elhangzott előadásokat.

Dr. Drégelyi-Kiss Ágota docens,

Óbudai Egyetem, Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar

A minőségügyi tantárgy oktatására 1993-ban kapott engedélyt a Bánki Donát Gépészmérnöki Főiskola, 120 óra/szemeszter terjedelemben, 4 féléves képzésként. Az első évfolyam 1996-ban indult, majd 1999-től megkezdődött az EOQ tanúsítványok kiadása. 2006 óta EOQ TQM Menedzser oklevelet is kiadnak.

A tárgy oktatásának alapja a „Minőségbiztosítás” című jegyzet (Budapest, 2013; Szerkesztő: Dr. Drégelyi-Kiss Ágota, szerző: munkaközösség). A jegyzet fő témái:

- A minőségügy jogi háttere,
- TQM, benchmarking, FMEA, QFD
- Minőséggel kapcsolatos költségek.

Dr. Husti István egyetemi tanár,

SZIE Gépészmérnöki Kar, Gödöllő

A nemzetközi élelmiszerlánc minőségügyi projekt révén az 1990-es évtized első felében került kapcsolatba a Kar a minőségüggyel, majd a 2000/2001-es tanévvel indították el a műszaki menedzserképzést. A minőségmenedzsment mint alaptantárgy képezi a minőségügyi oktatás gerincét. Évente 250-260 hallgatója van. Cél a gyakorlati orientáció erősítése és a duális képzés előkészítése. Gondot képez a belső szakember utánpótlás nehézsége (a piacképes tudás és az anyagi megbecsülés nincs egymással összhangban).

Dr. Szabó Gábor Csaba:

Álláspont prezentáció

A minőséget csak hosszú távon lehet megfogni: Növelni kell az ország minőségi versenyképességét! Kulcskérdés a folyamatos javítás-fejlesztés. Folyamat szinten – elsősorban a társadalomban és a politikában, és csak azután a gazdaságban – kell értelmezni a minőséget. Leginkább szemléletet, gondolkodásmódot és hozzáállást kell oktatni, míg stratégiát és taktikát, illetve rendszert és módszert csak másodsorban. Alapvető stratégiai cél legyen a menedzsment minősége: nem az egyre jobb minőségmenedzsment, hanem a menedzsment egyre jobb minősége, azaz a TQM! Elengedhetetlen a TQM gyakorlatorientált újraértelmezése, feltételrendszerei: egyrészt stílusváltás a vezetésben és a menedzsmentben, másrészt a minőség és a minőségrendszerek kiterjesztése a szolgáltatásokra és a nem termelő területekre. A menedzsment ezen feltételek biztosítása után teremtsen meg az adott területen a minőség feltételrendszerét! A minőségügy oktatását nem lehet elég korán megkezdeni az iskolarendszerben.

A Minőségügyi Kánaán akkor fog beköszönteni, „Ha majd a MINŐSÉG asztalánál (sok)mindenki egyaránt foglal helyet”.

Dr. Topár József egyetemi adjunktus,

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Menedzsment és Vállalatgazdaságtani Tanszék

A szakember képzés szintjei: BSc alapképzés, MSc mesterképzés és Ph.D. doktori képzés. A szakmai alapok lerakása (BSc) nélkül a minőségügy oktatása nem megy! Ezért minden BSc (mérnök/közgazdász) képzésben minőségmenedzsment tantárgy oktatása folyik (esetleg tantárgy blokk a Menedzsment és Vállalatgazdaságtan tárgyon belül). De az alapképzésben menedzsment szakembereket nem szabad képezni, hanem a szakmai alapok elsajátítására kell helyezni a hangsúlyt.

Könyvek, tananyagok:

- Kövesi J. – Topár J. (szerk.) (2012): A minőségmenedzsment alapjai, Typotex
- Kövesi J. (szerk.) (2015): Menedzsment és vállalatgazdaságtan, Typotex (80 oldal)
- Kövesi J. (szerk.) (2011): Minőség és megbízhatóság a menedzsmentben, Typotex
- Topár J. (szerk.) (2012): A műszaki menedzsment aktuális kérdései, Műszaki Kiadó
- MSc képzéseknél: Kurzusonként megújuló tananyag elektronikus vagy nyomtatott formában

Miskolczi Tibor mesteroktató,

BGE Minőségügyi Központvezető, Tóth Antal felkérésére

A Budapesti Gazdasági Egyetem Külkereskedelmi Kar mintegy 15 éve foglalkozik minőségmenedzsment alapképzéssel (nappali és levelező tagozaton); évente mintegy 20-30 hallgatóval. A teljeskörű minőségirányítás mellett oktatnak még:

- Minőségcontrolling
- Minőségügyi felügyelet és minőségügyi rendszerek menedzselése
- TQM alapú stratégiai vezetés
- A 7. félév a szakmai gyakorlaté. Az oktatók által készített jegyzeteken túlmenően további kötelező irodalom:
- Veress Gábor: A minőségügy alapjai. Műszaki Könyvkiadó – Magyar minőség Társaság, Budapest, 1999
- Koczor Zoltán: Minőségirányítási rendszerek fejlesztése. TÜV Rheinland Akadémia, Budapest, 2010
- Plusz külföldi szakirodalom

Az oktatás során maximálisan figyelembe veszik a munkaerő piaci igényeket.

A képzési idő: 2+1 félév

A szakmai gyakorlatok erősítik a vállalati kapcsolatokat.

Hervainé Dr. Szabó Gyöngyvér,

Kodolányi János Főiskola

2014-től a hallgatók minden szakon kapnak innovációs, minőségügyi és vezetési ismereteket. Az országban egyedülálló módon a szociális munka oktatásában is felkészítik a hallgatókat a minőségügyi szemléletmódra. Mesterfokon megszűnt a minőséfejlesztő tanárképzés, ami most szakirányú képzésként jelenik meg. Az információs társadalom (adattudomány, Big Data) és a minőségügyi szakma nem különválasztható!

Prof. Dr. Veress Gábor, egyetemi tanár:

A minőségügy oktatása a Pannon/Veszprémi Egyetemen

Tartalom és szemléleti lényeg

Az egyértelmű szabályozás érdekében pontosan meg kell adni az egyes fogalmak közötti különbségeket.

A **minőség** a termelésben és a fogyasztásban érdekeltek igényeinek a kielégítése által átadott érték. A **megfelelőség** adott követelményrendszer előírásainak a teljesítése. A **minőségügy** pedig nem más, mint a minőség állami és vállalati szabályozása. Az új, széles értelemben vett társadalmi-gazdasági értelmezés szerint a minőségügy szektor független társadalmi-szakmai tudomány. Kapitalista, piaci minőségüggyről beszélhetünk.

Veszprémben és a kihelyezett tagozatokon már 20 éve folyik minőségügyi szakképzés, Nagykanizsán is két éve beindult.

Főbb tapasztalatok:

- Az oktatás terjedelme induláskor 5 félév volt, kb. 400 óra – ma már csak 3 félév.
- Először mérnökhallgatók jelentkeztek, később a humán szférából is; az óvónők, a tanárnők és a filozófusok a legjobb hallgatók közé tartoznak.
- Az új szemléletet a részleges tudással rendelkező multik csak nehezen veszik be, mert azt hiszik, hogy ők mindent tudnak; a „szüzek” viszont egy életre szóló új, jól használható szemléletnek tekintik azt.
- A jog nagyon fontos, ennek ellenére sokan nem ismerik, mert kevés helyen oktatják: „A gyártó felel annak ellenőrzéséért, hogy a termék egy adott közösségi harmonizációs jogszabály hatálya alá tartozik-e.”

Turcsányi Károly prof. em.,

Nemzeti Közszolgálati Egyetem

Az oktatás formái:

- Minőségmenedzsment szakirányú továbbképzési szak (ZMNE, 2002-2008); összesen 8 tancsoportban 89 végzett hallgató.
- „Minőségbiztosítás” tantárgy oktatása különböző szakokon.

2016-ban összesen 92 fő részesült minőségügyi oktatásban.

Tananyag: Minőségelmélet és módszertan (Turcsányi Károly, 2014), főbb témák:

- A minőségügy alapfogalmai
- Minőségmenedzsment rendszerek
- Módszerek a minőségügyben
- A hazai felsőoktatás minőségbiztosításának néhány tényezője

PhD doktori munkák

- Lendvay Marianna: Katonai elektronikai rendszerek megbízhatósági elemzése
- Husi Géza: Minőségmenedzsment módszerek alkalmazása a Magyar Köztársaság rendőrségénél (VSZT Harsányi díj)

A minőségoktatás néhány tapasztalata:

- Szegényes a történeti rész szakirodalma, nem kelti fel eléggé az érdeklődést.
- A termelésben könnyebb a minőségügy fontosságát megértetni, a szolgáltatásban (közigazgatás, rendészet) kevésbé.
- Nappalisoknál nehezebb a módszertani kérdések oktatása, mert nincs saját tapasztalatuk.
- A szaktanszékek nem igazán fogadnak el minőségügyi szakdolgozat témát.
- Az igény kielégítési és az értékteremtési folyamat részletesebb kidolgozására lenne szükség (kapcsolat a szervezettel, a szakmával, az érintett felekkel).

Szabó Imre László egyetemi docens,

Pannon Egyetem Georgikon Kar, Keszthely

Az 1990-es évek végén került kialakításra a minőségügy oktatása, már külön tantárgyként. Először választható tárgyként kezdődött az oktatás „Minőségmenedzsment” címmel, 30 óra/1 félév terjedelemben. Jelenleg a BSc képzéseken kötelező a minőségügy oktatása, de az MSc képzéseken is megjelent kötelező tárgyként.

Legfontosabb témakörök:

- A minőségügy értelmezése
- Az élelmiszerbiztonság, az élelmiszerminőség és a piac
- Teljeskörű minőségmenedzsment
- A minőségügyi szabályok rövid ismertetése
- Környezetközpontú Irányítási Rendszerek (ISO 14001 és EMAS)

Jelenlegi tankönyv:

- Szabó I.L.: minőség és innováció menedzsment (2012)

Az új – szeptemberben induló – osztatlan képzésben is lesz kötelező minőségügyi oktatás. A hallgatók motiválása nem egyszerű.

Harazin Tibor, Pannon Egyetem:

Autóipari minőségügyi szakmérnök képzés és a gyakorlatorientált, kooperatív képzési modell

Jelszó: „A tanulás legjobb módja, ha csinálja az ember”.

Újszerű kooperatív együttműködés eredményeként létrejött képzési modell, melyet az autóipari ágazat minőségirányítás területén, valamint a felsőoktatási szakma területén dolgozó minőségügyi és műszaki szakemberek alakítottak ki, vezettek be és fejlesztettek tovább.

A képzési modell jellemzői:

- Vállalati gyakorlatok „Lessons Learned”-ként történő átadása
- Közös autóipari minőségügyi nyelvezet megalkotása
- Rövid képzési idő (1 év)
- Megosztott és kihelyezett oktatás (egyetemi/ipari környezet)
- Interaktív képzési módszertan e-learning eszközök támogatásával
- Egyetemi háttértámogatás – szakmérnöki végzettség.

A képzés tartalma:

- ISO TS 16949 szabványismeret
- autóipari jog
- Auditálási alapismeretek (ISO 19011)
- Metrológiai alapismeretek és ISO 17025 szabványismeret
- SPC elmélet és gyakorlat
- FMEA
- TPM = teljeskörű hatékony karbantartás
- Kísérlettervezési és Lean alapismeretek
- Minőségköltségek
- Projekt menedzsment és folyamatos fejlesztés.

Vita

A hozzászólók egyhangúan kiemelték az emberi tényező és viselkedés szerepét a minőségügy területén, amelyre azonban még mindig nem fordítunk kellő figyelmet. A minőségügyi szemlélet formálását már gyerekkorban, az óvodában el kell kezdeni. Nem szerencsés a „minőségmenedzsment” szó használata, mert az egyes eszközöknek a működést kell szolgálniuk: a jobb működés biztosítja a magasabb szintű munkakultúra elérését. Ezzel szemben a mai szakembereket általában csak a rövidtávú célok foglalkoztatják: konkrétan milyen eszközzel és mit kell most tennem? Hiányzik a hosszabb távú szemlélet és a szélesebb látáskör. A szemléletmód megváltoztatásáért az Informatikai és Könyvtár Szövetség igen sokat tesz.

Helytelen gyakorlat, hogy a minőségügyet önálló szaktárgyként kezelik és elválasztják a többi szakmától. Az értékelemzést, a marketinget és a minőségügyet egyetlen folyamatnak kell tekinteni, nem lehet azokat elválasztani egymástól. Összetartoznak, mint „a lakodalom és a muzsika” (*Liszt Ferenc*). Az oktatásban igen fontos a módszertan és a hozzá tartozó eszközök; mindez legyen elérhető az Interneten, digitalizált formában is. A jövőnk függ attól, hogy minél többen ismerkedjenek meg a minőségüggyel. Sajnos ennek nem kedvez az a globális folyamat, hogy egyre nagyobb vagyonok koncentrálódnak egyre kevesebb kézben – az ilyen gazdag embereket nem igazán érdekli a minőség ügye! A vevő hangjára azonban mindig oda kell figyelni.

Veress professzor végezetül köszönetet mondott az előadóknak és a szervezőknek, különösen *Dr. Dudás Ferenc*nek, az EOQ MNB Közigazgatási és Fogyasztóvédelmi Szakbizottság elnökének. A témát a jövőben folytatnunk kell.

Várkonyi Gábor